

LA DÈCADA REIVINDICATIVA

Durant els anys setanta les entitats que s'han anat formant al voltant de l'església inicien un procés d'adaptació als nous temps. De la parròquia dels Desemparats surten grups de joves que es centren en l'associacionisme infantil (a més del Santiago Apóstol que s'acaba transformant en el Centre La Torrassa). Entorn a la parròquia de Sant Ramon actua un grup de cristians i de persones lligades al PSUC que acaba configurant l'entitat més cohesionadora d'aquest període, l'Associació de Veïns.

Comencem pel Centro Moral Santiago Apóstol. Les activitats culturals-recreatives de les temporades 1969 a 1975 queden agrupades en les seccions de Cinema, Teatre, Música, Excursionisme i Cultura. Representacions teatrals com "La Casa de Troya", "Escuadra hacia la muerte", "La Ratonera", "La tía de Carlos", etc, fins l'any 1972 que es van produint una sèrie de canvis a nivell intern que acaben portant la secció de música a organitzar els "Conciertos de Conjuntos", dins dels festivals de Primavera i de Tardor, que oferien la possibilitat d'actuar en públic. En el camp de l'excursionisme, a més de les sortides de caràcter general, la temporada 74-75 es va crear la secció infantil i juvenil que es va transformar en l'Agrupament Escolta Canigó, que actualment disposa de locals propis.

Des de la secció de Cultura es col.laborava en l'organització de la Setmana Cultural que cada any es feia des de l'Ajuntament de la ciutat, participant en taules rodones sobre problemes significatius en aquell moment, religió, educació, medis de comunicació, etc.

Font: AAVV Collblanc-La Torrassa

1

COLLBLANC TORRASSA

¿QUE ES LA ASOCIACION DE VECINOS ?
• UNION DE VOLUNTARIOS PARA LA VIDA DEL BARRIO
• CLIMA SOCIAL DONDE PODRAN UNIRSE TODOS PLANTEANDO SUS PROBLEMAS
¿QUE PRETENDE LA ASOCIACION ?
• SER UNIRSE TODOS LOS VECINOS
• SER EL INTERMEDIARIO PARA QUE TODOS LOS VECINOS TENGAN RELACIONES CON LOS SERVICIOS DEL BARRIO Y TAMBIEN DE TRABAJOS

2 ENSEÑANZA

REALIDADES

VENIO EN UNA ESCUELA, O BBO
PERO MAS NO CLASE DE (angl)
LA UNO DE LOS DOS MEJORES
ESCUELAS EXISTENTES
• HAY UNO DE
• TORRASSA 146

NECESIDADES

204 AÑOS MAS
COMO NIÑOS
ENSEÑANZA GRATUITA
CLASIS AMPLOS, BIEN
VENTILADOS E ILUMINADOS
30 ALUMNOS POR
CLASE
ASOCIACIONES DE
PADRES QUE TRABAJAN
CON LOS MAESTROS

La presència de Mossèn Francisco Oleza, després de la mort de Mossèn Busquet, va ser determinant per tirar endavant el Festival "Canciones para el Mundo" que s'organitzava entre el

3 EQUIPAMIENTO SOCIAL

CENTROS DE ANCIANOS

TEMENOS
4500 ANCIANOS

BIBLIOTECAS

6000 LECTORES
2 BIBLIOTECAS
TORRASSA

JOVENES

NO FALTAN
• SOLUCIONES
• RECREATIVAS
• CULTURALS
• DEPORTIVAS
• SOCIALES

¿POR QUÉ SE NECESITA UN CENTRO DE ANCIANOS ?
• PARA QUE LOS ANCIANOS PUEDAN UNIRSE Y TENER UN CLIMA SOCIAL DONDE PODRAN UNIRSE TODOS PLANTEANDO SUS PROBLEMAS
• PARA QUE LOS ANCIANOS PUEDAN TENER RELACIONES CON LOS SERVICIOS DEL BARRIO Y TAMBIEN DE TRABAJOS

4 SANIDAD

50€

¿POR UN AMBULATORIO (DE 100 INYECCIONES)
¿POR UN HOSPITAL DE TIPO MEDIO (500-1000 CAMAS)

NO HAY UNA CLASE HOSPITALARIA EN EL BARRIO
NO HAY UN SERVICIO DE SALUD
NO HAY UN SERVICIO DE SALUD
NO HAY UN SERVICIO DE SALUD
NO HAY UN SERVICIO DE SALUD

5 SERVICIOS

MERCADOS

EN EL BARRIO
TEMERARIO
SOLAS EN UN
MERCADO

TRANSPORTES

OFERTA BARRIO
DEL BARRIO
QUE ADEMAS
CONTIENE
LLEVA
ESPERO

SEMAFORO

¿POR UN SEMAFORO
¿POR UN SEMAFORO
¿POR UN SEMAFORO
¿POR UN SEMAFORO

6 RIERA BLANCA

A LA CONQUISTA DE UN BARRIO MEJOR

LA CALLE DE LA VERGUEZA
• SIN ADULTERIO
• SIN ACERCAJOS
• SIN ILUMINACION
• SIN...

¿POR QUÉ SE NECESITA UN BARRIO MEJOR ?
• PARA QUE LOS VECINOS PUEDAN UNIRSE Y TENER UN CLIMA SOCIAL DONDE PODRAN UNIRSE TODOS PLANTEANDO SUS PROBLEMAS
• PARA QUE LOS VECINOS PUEDAN TENER RELACIONES CON LOS SERVICIOS DEL BARRIO Y TAMBIEN DE TRABAJOS

7 ZONAS VERDES

NO EXISTEN ZONAS VERDES EN EL BARRIO

¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR

8 ZONAS DEPORTIVAS

EN COLLBLANC TORRASSA SOLAS

¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR
¿POR UN BARRIO MEJOR

Centro Santiago Apóstol i l'Ajuntament de l'Hospitalet dels anys 1970 a 1974. Entre molts d'altres hi participaren Luís Aguilé, Los Tres Sudamericanos, Núria Feliu, Julio Iglesias, Los Diablos... El primer festival es va fer al Centre Moral i els altres a La Carpa de Can Serra i al Cine Navarra de Pubilla Casas. Després de 1974 es va suprimir per manca de subvenció oficial.

Malgrat tota aquesta activitat, hi ha una imatge de tancament respecte al barri que s'ha de matisar.

“No era tan tancat com sembla. Jo recordo haver fet assemblees al teatre de Santiago Apóstol... Allí va assistir López Raimundo, per primera vegada, a un míting amb *sello* del governador civil... No, no... no es pot exagerar”

A partir de l'any 1975, el Centre va prestar un servei a tota la ciutat en uns moments que ho necessitava. La temporada 1976-77, sobretot, va veure's afectada pel canvi socio-polític de tot l'Estat. La sala va quedar oberta a assemblees, reunions o mítings. Es varen fer diversos festivals, entre els quals cal destacar el del cantant Labordeta, que va obligar a posar altaveus al pati a causa degut a l'aglomeració de persones que s'havia produït.

La temporada 1977-78 el rector, Mossèn Valentí Balaguer, con-

vocà un grup de persones perquè es constituís en junta gestora i es fes càrrec de la Secció Cultural Recreativa del Centre, que segueix una fase d'expansió.

El curs 1980, com a conseqüència de l'acord entre Parròquia, Escola i Centre, i gràcies a les aportacions del Bisbat, Congregació de Clergues de Sant Viator, socis i feligresos, neix La Llar del Centre, lloc d'acollida per a tots els socis del Centre i les famílies del barri.

Amb la Junta que succeeix l'anterior, el curs 1980-81 es posa en marxa el quadre escènic Els Picarols que es va consolidant amb rapidesa. Es crea també el taller de teatre infantil "Els barrufets". S'inicien treballs d'infraestructura gràcies a una important aportació del Departament de Cultura de la Generalitat (1.560.000 de pessetes d'un pressupost de 1.810.649). Segueixen els treballs d'infraestructura fins al 1985 que es celebren les noces d'argent del Centre i s'aproven nous estatuts amb el corresponent canvi de nom. Ara es denominarà Centre La Torrassa, on continuen amb força les activitats habituals: teatre, escacs, Curs d'Història, Jocs Florals, Música i Cinema.

Com a conseqüència, sembla, de problemes d'infraestructura, el Centre es trasllada a la Ronda de la Torrassa l'any 1991.

"Això no és just, perquè els béns de l'església els hem pagat entre tots..."

El Centre La Torrassa segueix amb la voluntat de ser un centre cultural al barri amb una identitat definida, és a dir, cristiana i d'acord amb la Parròquia, de qui depèn.

Veiem ara una altra entitat que tingué un paper important dins de l'associacionisme dels setanta, la Parròquia de Sant Ramon.

Amb l'arribada de Mossèn Breu, el 1968, la parròquia s'activa

de manera molt considerable. Esplai, biblioteca, teatre, grups de pares, grups de cristians... Tot aquest moviment permet percebre una forta disposició a jugar un paper actiu en les transformacions socials que s'estaven iniciant.

ii Domingo, 16
a las 6:30 tarde !!

GRUPO DE ESTUDIOS TEATRALES MAYER
CON MOTIVO DE LA PRIMAVERA
CULTURAL DE HOSPITALET, PRESENTA AL
FOMENT CULTURAL DE SURIA
en la obra milenaria de
Angel Guimerà
**TERRA
BAIXA**

**centro
san ramon**
C. de Curi Blanch, 70
HOSPITALET
Luzia Maria San Ramon
DOMINGO-15 MAYO - 6:30 TARDE

**centro
sant ramon**
C. Llançot

F. C. BARCELONA
NOU CAMP

Plaça de Sant Ramon Major

Cartell d'activitat teatral Parròquia Sant Ramon.

Font: Vicenç Ventura

barri, senyora Encarna, que si bé de bon començament té algunes reticències per por de la instrumentalització que pugui fer algun partit polític, acaba col.laborant de forma tan decidida que tothom té un record extraordinàriament afectuós de la seva persona.

“Mossèn Breu era una persona molt oberta, d'esquerres...”

Als petits grups que s'havien anat formant al voltant de les escoles nocturnes i a l'Associació de Pares, s'hi afegeix la Comissió de Solidaritat de l'Hospitalet, en la que hi participen grups de cristians, independents i membres d'algun partit (fonamentalment el PSUC). D'aquesta Comissió de Solidaritat cal destacar la figura de l'assistent social del

Aquest nucli inicial de treball es consolida ràpidament quan es comença a parlar del Pla Parcial(1969), i es perllonga amb la constitució de l'Associació de Veïns.

La parròquia és, doncs, un espai obert al barri que d'alguna manera lidera el seu rector mossèn Breu, figura molt estimada per tots encara que amb alguna actuació controvertida, sobretot cap al final de la seva estada a Sant Ramon. Respecte a aquestes tensions hem trobat una petita referència a la premsa (Tele/Expres) on es diu que com a resultat d'una sèrie de problemes sorgits a l'Escola d'Adults, l'octubre de 1972, havia decidit acomiadar els mestres que impartien les classes.

“Me parece que surgieron problemas de control con la escuela de adultos... La administración quería controlar y Mossèn Breu queria seguir su propia línea...”

Malgrat aquests problemes, la parròquia segueix pletòrica d'activitats fins el 1977 que sembla entrar en un període de decadència. L'adaptació als nous temps sorgits del canvi polític esdevé difícil per a gran part de les associacions.

“La parròquia de Sant Ramon, donat que és molt antiga, arrossega el problema de les suplències...”

Aquesta idea de suplència que es planteja entorn a l'església de Sant Ramon està molt generalitzada. Un cop acabada la guerra civil, sembla força evident que només l'església pot resoldre o ajudar a resoldre determinats problemes d'immediatesa. La raó és que té molt clar que el poble necessita els seus serveis, que per a molts no són només els espirituals. Obtenir aquests serveis de menjador, escola, roba, certificats de bona conducta, etc, sol ser un exercici de submissió. Malgrat tot, a algunes parròquies es va produint una certa transformació, i els conceptes de caritat i control es van convertint en justícia social. Fent un pas endavant,

la parròquia de Sant Ramon creu que un cop assolit un cert grau de llibertat, les organitzacions civils han de sortir de la seva protecció i seguir el seu propi camí, malgrat que això suposi una pèrdua d'activitats entorn de la parròquia.

El curs 1978-79, Mossèn Breu és substituït per Mossèn Pere Miquel, i amb ell s'incorporen un grup de joves procedents de San Alberto Magno (tercera parròquia de Collblanc-la Torrassa que no va arribar a existir mai com a tal).

Ens explica un participant del taller que, cap el 1970, hi havia un quants capellans que organitzaven grups de nanos a partir de les classes d'ètica que impartien a l'escola Eugeni D'Ors. Alguns d'aquests nois i noies són els que van passar a Sant Ramon. D'altres es van quedar a San Alberto Magno, que va seguir el seu camí cap a l'organització de la JOC i més endavant MIJAC, organitzacions nascudes de la necessitat que senten algunes minories d'agrupar-se per fer front a problemes bàsics i quotidians al llarg de la dècada dels seixanta

Una de les primeres coses que van fer els joves en arribar a Sant Ramon va ser intentar recuperar l'esplai, que havia anat decaient. La seva voluntat, però, era crear un esplai no confessional on tothom hi tingués cauda. Aquesta línia d'aconfessionalitat va crear problemes i enfrontaments, i finalment, quan Mossèn Pere Miquel va deixar la parròquia cap a l'any 1983, els grups parroquials varen decantar-se totalment cap a la confessionalitat.

La parròquia de Sant Ramon i les seves activitats, en general, són molt ben considerades, encara que es palesa un cop més la manca de contacte entre diferents entitats.

“No nos hemos respetado como entidades. Ha habido un pisaterrenos.”

Amb aquest comentari es resumeix una línia d'actuació que s'ha dut a terme i que no satisfà la majoria dels qui treballen dins de les associacions. Hi ha hagut moments que semblava més important mantenir-se com a entitat que portar una activitat raonablement adequada a necessitats i objectius.

“Mira, aquest barri té Itaca, Canigó, Esplai Collblanc-Torrassa, Sant Ramon, Mijac... Tot són grups dedicats als nens, i aquest barri, darrerament, ja no en té gaires”.

Dades de Població Infantil (0-14)

1975	81.514	28,89% de la població total
1990	49.707	17,00% de la població total

Aquestes dades evidencien l'envelliment progressiu que ha anat patint el barri, sobretot a partir de la segona meitat dels seixanta quan la població immigrant s'instal·la en altres barris de l'Hospitalet. D'altra banda, la saturació que pateix Collblanc-la Torrassa fa de la vivenda un bé escàs i car, que obliga a la gent jove a buscar pisos en altres llocs. A més, molts joves ja han iniciat aquesta sortida del barri quan van a l'Institut, en moments de dèficit escolar, quedant molts d'ells vinculats a grups de fora de l'Hospitalet.

Els nombrosos grups dedicats a l'associacionisme infantil i juvenil havien sorgit de les parròquies i de l'associació de veïns com a resposta a les necessitats d'un barri amb una població infantil que, com hem dit, suposava un 28,89% de la població l'any 1975.

La idea de saturació d'entitats que podrien donar els comentaris sorgits en el taller cal situar-la a finals dels anys vuitanta, quan la població infantil ja s'ha reduït d'una forma sensible.

Els nens, doncs, a la Torrassa i a Collblanc, tenen una gran quantitat de societats on anar, fins i tot massa si tenim en compte que, com han comentat anteriorment els més joves del taller, els nanos més aviat són escassos i sovint sobren places en les activitats que s'organitzen. Entre els joves que es dediquen molt especialment a les associacions infantils, n'hi ha que s'han sentit identificats amb el barri a partir del moment que han començat a treballar amb la mainada, ja sigui des de la Parròquia o bé des d'altres entitats. Una característica comuna a tots aquests petits grups és, però, la manca de coordinació entre ells.

“L'única coordinadora que hi ha és la de festes, però no sempre representants de tots els grups hi assisteixen. I, de cop, sorgeix un grup que no saps què fa o, potser, està fent el mateix que tu...”

“Encara et diré més. En els últims anys quedaven sovint places vacants en els torns de colònies. Has de pensar que n'organitza l'escola, l'Ajuntament, la Parròquia, l'esplai... Els nanos van enllaçant unes i altres.”

Si sobren llocs per als nens, en falten per a la gent gran. Hi havia un local depenent de la parròquia de Sant Ramon on anaven a passar-hi l'estona els avis del barri. Al llarg de les sessions del taller, ningú no n'ha pogut parlar directament, però sí per referència, en el moment que s'ha comentat la potser excessiva compartimentació que pateixen les associacions. En general el comentari era que si fossin capaços d'aprofitar més les possibilitats dels associats per fer una tasca comuna, el moviment associatiu, en general, en podria sortir beneficiat. Així ho manifestava un dels assistents al taller:

“Una tarda, a Sant Ramon, vam fer una festa amb els nanos i vam obrir les portes que ens separaven del local dels vells. Va ser una tarda divertidíssima, vam acabar tots cantant i fent

gresca. Malauradament no vàrem repetir mai l'experiència”.

Quan seguim amb el tema de la gent gran es comenta que, en arribar la jubilació, creix la necessitat d'associar-se. Com a resposta a aquesta demanda, neix a Collblanc el 1981 el Casal Progrés en un local cedit per la Caixa, que no és massa espaiós però, com ens diu una persona molt lligada al grup de jubilats,

“Al Casal Progrés hi pot anar tothom. A d'altres llocs cal tenir la pensió domiciliada. A més, als vells no ens vol ningú. Mai no et donen cap subvenció per fer res...”

No es pot pas negar que hi ha membres molt actius dins del Casal, però també és cert que hi ha grans diferències entre els associats, segons la seva procedència. La impressió que ens ha fet és que no sempre hi ha bones relacions entre uns i altres.

“Jo vaig intentar organitzar un cor (al Casal Progrés) i no vaig poder. És la procedència de la gent, els que vénen al Casal tenen unes altres arrels...”

Aquest comentari ve de part d'aquells que volen recrear al Casal Progrés l'esperit que segurament tenien els Ateneus Populars d'abans de la guerra. Xerrades, conferències, corals, etc, objectiu molt lloable si no fos perquè s'enfronta amb una situació que no li és propícia, ja que la gran majoria de persones que van al Casal ho fan per motius diferents. Molts han vingut del poble per viure amb els fills, però en pisos tan petits que prefereixen passar la tarda en un altre lloc on, a més, reproduïxen una mica les estonetes de lleure que tenien al poble. Asseguts al voltant d'una taula juguen a cartes i fan el vaset de vi (que segurament a casa no els deixen beure perquè el metge els ho ha prohibit). No és estrany, doncs, que no tinguin massa interès en conferències ni actes culturals, que són lluny dels seus costums. Sigui com sigui, els Casals són llocs força concorreguts, on molts

avis hi passen bona part del seu temps. Cal tenir present que l'any 1992 la població de Collblanc-la Torrassa de més de 65 anys era de 6.831 persones.